

Olsztyn, 01 lutego 2021 r.

Katedra Pedagogiki Ogólnej
i Opiekuńczej
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
w Olsztynie

**INSTRUKCJA CZTEROTYGODNIOWEJ PRAKTYKI
PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ CIĄGŁEJ
KIERUNEK PEDAGOGIKA
SPECJALNOŚĆ: PEDAGOGIKA OPIEKUŃCZA
STUDIA I STOPNIA
STACJONARNE I NIESTACJONARNE
DLA STUDENTÓW POSIADAJĄCYCH PO PRAKTYCE ZREALIZOWANEJ
NA I ROKU PRZYGOTOWANIE PEDAGOGICZNE**

1. Cele praktyki:

Rozwijanie wiedzy i kształtowanie umiejętności i kompetencji w zakresie opanowania warsztatu pracy pedagoga opiekuńczego. W trakcie praktyki student ma możliwość skonfrontowania wiedzy z praktyczną działalnością typową dla placówki.

Aktywność podejmowana przez studenta podczas praktyki oraz zlecane mu zadania zmierzają do:

a) *poznania i zrozumienia (wiedza):*

- specyfiki funkcjonowania placówki;
- celów, struktury organizacyjnej i specyfiki pracy placówki oraz dokumentacji prowadzonej w niej działalności;
- wartości aplikacyjnej koncepcji teoretycznych z obszaru pedagogiki do praktyki realizowanych działań typowych dla placówki;
- specyfiki pracy pedagoga opiekuńczego w placówce, jego roli w kształtowaniu postaw uczestników działań typowych dla placówki oraz wspieraniu ich rozwoju;
- procesów komunikowania personalnego i społecznego z uczestnikami zajęć oraz pracownikami placówek;

- metodyki prowadzenia działań typowych dla placówki (zasady, metody, formy, środki);
 - norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w działalności placówki;
- zasad i norm etycznych w prowadzonej działalności typowej dla placówki;

a) ukształtowania umiejętności:

- obserwowania sytuacji i zdarzeń pedagogicznych w placówce oraz krytycznego ich analizowania;
- projektowania i prowadzenia działań (indywidualnych i zespołowych) realizowanych w placówce;
- rozwiązywania typowych problemów napotykanym w placówce;
- dokumentowania prowadzonych działań w placówce;
- organizowania i kierowania własną pracą;
- nawiązywania współpracy z pracownikami placówki oraz instytucjami uczestniczącymi w realizacji jej zadań;
- podejmowania prób pracy indywidualnej z uczestnikami zajęć;
- samodzielnego rozwijania wiedzy oraz umiejętności zgodnie z zadaniami podejmowanymi w placówce;
- nabywania doświadczeń i kompetencji w zakresie pracy pedagoga opiekuńczego;
- stymulowania pracy nad rozwojem podopiecznych placówki oraz inspirowania ich do działań na rzecz uczenia się przez całe życie;

b) gotowości do (kompetencje społeczne):

- pogłębionej refleksji oraz krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności;
- pozytywnego nastawienia do rozwijania wiedzy i budowania własnego warsztatu pracy pedagoga opiekuńczego;
- zasięgania opinii i współpracy z innymi osobami oraz instytucjami w celu rozwiązywania różnorodnych problemów w placówce;
- budowania poprawnych relacji z innymi uczestnikami procesów realizowanych w placówce oraz ze środowiskiem społecznym;
- analizowania własnych działań oraz wskazywania obszarów wymagających modyfikacji, doskonalenia i wdrażania działań innowacyjnych;
- odpowiedzialnego i profesjonalnego pełnienia roli zawodowej pedagoga opiekuńczego, z przestrzeganiem zasad kultury osobistej i etyki zawodowej.

2. Miejsce odbywania praktyki:

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna może być realizowana w następujących instytucjach:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze (domy dziecka; rodzinne domy dziecka; pogotowia rodzinne; pogotowia opiekuńcze; świetlice i kluby środowiskowe, terapeutyczne; socjoterapeutyczne; ogniska wychowawcze; ośrodki adopcyjne);
- rodzinne ośrodki diagnostyczno-konsultacyjne działające przy sądach okręgowych;
- zespoły kuratorów sądowych, kuratorskie ośrodki pracy z młodzieżą,
- placówki dla osób w podeszłym wieku (domy pomocy społecznej; rodzinne domy opieki; dzienne ośrodki wsparcia; środowiskowe domy samopomocy; hospicja);
- organizacje pozarządowe w obszarze pomocy środowiskowej (np. praca podwórkowa: street-working);
- ośrodki wsparcia dla rodzin i dzieci.

3. Termin odbywania praktyki:

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna jest realizowana na IV semestrze studiów, w wymiarze 120 godzin (gdzie 1 godz. = 60 minut). Okres realizacji praktyki ciągłej wynosi cztery (4) tygodnie. Jej zrealizowanie jest warunkiem zaliczenia semestru. Student może realizować praktykę w placówce o całodziennym trybie pracy, nie skutkuje to jednak skróceniem wymiaru czasu praktyki (maksymalnie 6 godzin zajęć dziennie). Praktyka ciągła realizowana w instytucjach, organizacjach, placówkach oświaty i kultury musi odbywać się w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych, np. w wakacje. Jednak najpóźniej powinna być zrealizowana we wrześniu (semestr IV). Z uwagi na organizację roku akademickiego, rekomenduje się realizację praktyki od 23 sierpnia czynnościami przygotowawczymi i jej zakończenie do 25 września. W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość zmiany terminu czy sposobu organizacji praktyki ciągłej. Decyzję w tej sprawie podejmuje Dziekan Wydziału Nauk Społecznych, za zgodą Opiekuna Praktyk z Wydziału, na podstawie pisemnego wniosku studenta.

Dokładny termin realizacji praktyki zostaje ustalany na podstawie *Umowy o organizację praktyki* między Dyrekcją placówki przyjmującą studenta na praktykę a Rektorem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, reprezentowanym przez Dziekana Wydziału Nauk Społecznych.

4. Organizacja praktyki:

Za organizację praktyki ciągłej od strony administracyjnej (obieg dokumentów związany z organizacją praktyk) odpowiedzialny jest student we współpracy z Ośrodkiem Praktyk

Pedagogicznych i Zawodowych Wydziału Nauk Społecznych, znajdującym się przy ul. Żołnierskiej 14A w Olsztynie.

Za organizację praktyki od strony merytorycznej odpowiedzialny jest Opiekun Praktyki na WNS, a za organizację praktyki w placówce odpowiedzialny jest opiekun praktyki w placówce.

Przed podjęciem praktyki student jest zobowiązany do:

- a) samodzielnego wyboru placówki, w której będzie realizował praktykę;
- b) uzgodnienia dokonanego wyboru placówki z Opiekunem Praktyki z WNS;
- c) zapoznania się z *Procedurą realizacji praktyk ciągłych, Regulaminem Praktyk Studenckich* oraz *Programem Praktyk*;
- d) wygenerowania i skompletowania niezbędnej dokumentacji: *Wniosek o praktykę studencką, Umowa o organizację praktyki, Program praktyk, Dziennik praktyk, Karta oceny praktyki studenckiej* (dokumenty dostępne na stronie WNS, zakładka Praktyki);
- e) udania się z kompletem dokumentów do wybranej placówki w celu podpisania *Umowy o organizację praktyki*;
- f) przekazania Opiekunowi Praktyki z WNS w wyznaczonym terminie wypełnionych i podpisanych dokumentów (*Wniosek o praktykę studencką, Umowa o organizację praktyki* w dwóch egzemplarzach, *Program Praktyk, Dziennik praktyk* (pierwsza strona));
- g) złożenia kompletu dokumentów do *Ośrodka Praktyk Pedagogicznych i Zawodowych* niezbędnych do rozpoczęcia praktyki najpóźniej do końca maja bieżącego roku akademickiego.

W trakcie praktyki student zobowiązany jest do:

- a) systematycznego i punktualnego odbywania praktyki;
- b) przeprowadzenia rozmowy z Opiekunem praktyk w placówce i wspólnego ustalenia planu praktyki;
- c) rzetelnego wypełniania obowiązków wynikających z *Programu praktyki*, zgodnie z zasadami etycznymi i współzycia społecznego;
- d) stosowania się do poleceń Opiekuna praktyk w placówce lub Dyrektora placówki;
- e) konsultowania zadań praktyki z Opiekunem praktyki w placówce;
- f) systematycznego dokumentowania przebiegu praktyki w *Dzienniku praktyk*;
- g) przestrzegania zasad i procedur obowiązujących w placówce;
- h) dbania o zdrowie uczestników działań pedagogicznych, rozwijania ich sprawności ruchowej oraz czuwania nad ich bezpieczeństwem;

- i) przygotowywania się do pracy pedagoga opiekuńczego w oparciu o posiadaną wiedzę merytoryczną i metodyczną, a także materiały wskazane przez Opiekuna praktyki;
- j) przestrzegania zasad zachowania tajemnicy służbowej i państwowej oraz poufności danych w zakresie określonym przez placówkę;
- k) posiadania ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i ważnych badań lekarskich (jeżeli placówka takich wymaga na czas trwania praktyki);
- l) godnego reprezentowania Uniwersytetu Warmińsko-Mazurski w Olsztynie swoją postawą.

5. Zadania studenta:

W trakcie praktyki student podejmuje w wybranej placówce działania zmierzające do realizacji założonych celów praktyki, realizuje zadania dodatkowe wynikające ze specyfiki placówki oraz prowadzi dokumentację wszystkich podejmowanych działań.

Student zobowiązany jest do realizacji praktyki w oparciu o:

- a. obserwacje i hospitacje zajęć (prowadzonych z całą grupą podopiecznych) oraz zajęć prowadzonych indywidualnie (np. indywidualne rozmowy wychowawcze, zajęcia kompensacyjno-korekcyjne itp.) - 20 godzin;
- b. godziny asystenckie - 20 godzin;
- c. godziny samodzielnie prowadzonych zajęć właściwych dla specyfiki pracy placówki - 40 godzin;
- d. godziny na czynności dodatkowe i wykonywanie merytorycznych poleceń Opiekuna praktyk w placówce (np. przeszkolenie z zasad przestrzegania BHP; zapoznanie się z aktami prawnymi regulującymi działalność placówki, z jej strukturą organizacyjną, zasadami i planem pracy, prowadzoną dokumentacją; przygotowanie do prowadzenia zajęć/działania typowych dla placówki; przygotowanie konspektu wg podanego wzoru i pomocy dydaktycznych, aktywne uczestnictwo w pracy placówki; uczestnictwo w zebraniach; współpraca z osobami pracującymi w placówce; konsultacje z Opiekunem; omawianie przeprowadzonych i hospitowanych) - 40 godzin.

Po zakończeniu praktyki student zobowiązany jest do:

- a) dostarczenia Opiekunowi Praktyki z WNS wymaganych dokumentów. Ze względu na konieczność wprowadzenia ocen z zaliczenia praktyki ciągłej do systemu USOS do dnia 30 września, dokumentację z odbytej praktyki należy przekazać nie później niż do 25 września bieżącego roku akademickiego;
- b) odebrania dokumentacji praktyki z Ośrodka Praktyk Pedagogicznych i Zawodowych WNS po otrzymaniu zaliczenia.

6. Sposób dokumentacji praktyki:

Student w ramach udokumentowania realizacji praktyki w placówce zobowiązany jest prowadzić:

- a) *Dziennik praktyk*, w którym opisuje codzienny zakres wykonywanych czynności podczas odbywania praktyki. Dzienniczek powinien zostać opatrzony pieczętą i podpisem Opiekuna praktyk w placówce na każdej stronie tygodniowego przebiegu praktyki; wpisem odpowiedniej liczby godzin dla poszczególnych zadań etc.;
- b) dokumentację (*scenariusze*) zajęć hospitowanych oraz asystenckich, wraz z refleksją dotyczącą ich przebiegu, metod pracy, warunków pracy, zaobserwowanych trudności itp.
- c) dokumentację (*scenariusze, pomoce dydaktyczne*) zajęć samodzielnie prowadzonych. Ważne jest uwzględnienie w scenariuszu planowanych celów zajęć (ogólnych i operacyjnych) oraz materiałów niezbędnych do prowadzenia działań typowych dla placówki;
- d) przygotować *Sprawozdanie z praktyki* (wzór w załączniku).

7. Warunki zaliczenia praktyki:

Opiekun praktyk z WNS zalicza praktykę po przedstawieniu przez studenta wymaganej dokumentacji:

- a) wypełnionego *Dziennika praktyk* (z podpisami Opiekuna praktyki w placówce);
- b) *Sprawozdania z praktyki* (wg wzoru) z podpisem Opiekuna praktyki w placówce;
- c) dwóch *Scenariuszy zajęć/działań samodzielnie przeprowadzonych* (z podpisem Opiekuna praktyki w placówce);
- d) dwóch *Scenariuszy zajęć/działań hospitowanych* (z podpisem Opiekuna praktyki w placówce);
- e) dwóch *Scenariuszy zajęć/działań asystenckich* (z podpisem Opiekuna praktyki w placówce);
- f) własnej *Ewaluacji praktyki* (subiektywnej opinii i oceny przebiegu praktyki);
- g) *Karty oceny praktyki studenckiej* wypełnionej przez Opiekuna praktyki w placówce.

Kryteria oceny pracy studenta przez akademickiego opiekuna praktyki:

Kryterium oceny jest rzetelność dokumentacji oraz samodzielność, refleksyjność i krytyczność w opisywaniu zaobserwowanych i prowadzonych przez studenta aktywności.

8. Zadania placówki - opiekuna praktyki w placówce:

Placówka przyjmująca studenta na praktykę ciągłą jest odpowiedzialna za jej przebieg, w szczególności za jej wartość merytoryczną.

Opiekun praktyk wyznaczony w placówce powinien:

- a) czuwać nad organizacją i przebiegiem praktyki studenta;
- b) ustalić wraz ze studentem szczegółowy plan praktyki;
- c) zapoznać studenta z przepisami BHP oraz innymi wymogami dotyczącymi funkcjonowania placówki, w tym także ze stosowanymi normami etycznymi;
- d) przedstawić studentowi cele, strukturę organizacyjną i specyfikę funkcjonowania placówki;
- e) umożliwić mu wgląd w podstawową dokumentację działalności prowadzonej przez placówkę;
- f) zapoznać studenta ze specyfiką pracy pedagoga opiekuńczego oraz z kompetencjami innych zatrudnionych w placówce osób;
- g) zapoznać studenta z metodyką prowadzenia działań specyficznych dla pedagoga opiekuńczego (zasady, metody, formy, środki);
- h) umożliwić studentowi realizację zdań wynikających z programu praktyki (hospitowanie, asystowanie, samodzielne prowadzenie zajęć/działań typowych dla placówki, czynności dodatkowe), kontrolować ich przebieg i analizować je wraz ze studentem;
- i) motywować studenta do samodzielnego, krytycznego myślenia;
- j) służyć mu radą i pomocą;
- k) umożliwić przedstawicielom Uczelni sprawowanie kontroli nad praktykami (w razie takiej konieczności);
- l) potwierdzić podpisami aktywności studenta zapisane w *Dzienniku praktyk*, sporządzone przez niego *Sprawozdanie z praktyk* oraz *Scenariusze z zajęć/działań samodzielnie przeprowadzonych, hospitowanych i asystenckich*;
- m) uzupełnić *Kartę oceny praktyki studenta* (wzór w załączeniu).

Podziękowania:

Rozumiejąc trud włożony w organizację praktyki składamy serdecznie podziękowania Dyrekcji i Opiekunom praktyki w placówce za umożliwienie studentom Wydziału Nauk Społecznych UWM w Olsztynie realizacji praktyki ciągłej. Praktyka stanowi niezbędny element przygotowania do wykonywania zawodu pedagoga opiekuńczego, a jej rzetelna i bogata w doświadczenia realizacja stanowi fundament dalszego rozwoju

i profesjonalizacji. Stąd wyrażamy wdzięczność za to, że przyjmując studentów stajecie się Państwo uczestnikami tego procesu.

Instrukcję przygotował Zespół:

dr Beata Adrjan

dr Małgorzata Stańczak

dr Aldona Małyska

dr Alicja Joanna Siegień-Matyjewicz

dr Krzysztof Gąsecki

Podpis i pieczęć Kierownika Katedry

KIEROWNIK KATEDRY

prof. dr hab. Józef Górniiewicz, prof. zw.

16S1-PCPP2

ECTS: 5

CYKL: 2020L

TREŚCI MERYTORYCZNE ĆWICZENIA:

Student podejmuje samodzielne działania w placówce polegające na poznaniu struktury placówki, uczestniczeniu w życiu placówki, obserwacji zajęć w wybranym obszarze. Student samodzielnie realizuje zadanie adekwatnie do założeń placówki zgodnie z profilem zawodowym studiowanej specjalności.

WYKŁADY:

-

CEL KSZTAŁCENIA:

Ukształtowanie umiejętności i kompetencji w zakresie opanowania warsztatu pracy w placówce zgodnie z wybraną specjalnością polegające na obserwacji, prowadzeniu i dokumentowaniu prowadzonych aktywności pedagogicznych w placówce.

OPIS CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA KWALIFIKACJI NA POZIOMACH 6-8 PRK PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO DYSCYPLIN NAUKOWYCH I EFEKTÓW KIERUNKOWYCH

Symbole ef. dyscyplinowych:

H/F1A_K01+++ , H/F1A_K04+++ , H/F1A_U01+++ , H/F1A_U04++
+, H/F1A_U07+++ , H/F1A_W04+++ , S/P1A_K02+++ , S/
P1A_K06+++ , S/P1A_U01+++ , S/P1A_U02+++ , S/P1A_U03+++ ,
S/P1A_U04+++ , S/P1A_U05+++ , S/P1A_U08+++ , S/P1A_W02++
+, S/P1A_W04+++ , S/P1A_W07+++ , S/P1A_W09+++ , S/
PS1A_K02+++ , S/PS1A_K04+++ , S/PS1A_U06+++ ,

Symbole ef. kierunkowych:

K1_K01+ , K1_K02+ , K1_K04+ , K1_K06+ , K1_U01+ , K1_U02+ ,
K1_U03+ , K1_U05+ , K1_U06+ , K1_U07+ , K1_U09+ , K1_U10+ ,
K1_U11+ , K1_U12+ , K1_U14+ , K1_W09+ , K1_W10+ , K1_W14+ ,
K1_W15+ , K1_W16+ , K1_W17+ , K1_W18+ , K1_W19+ ,

EFEKTY KSZTAŁCENIA/UCZENIA SIĘ:

Wiedza

W1 - Student zna i rozumie koncepcje teoretyczne pedagogiki w jej wymiarze praktycznym, metodykę prowadzenia działań w placówce zgodnie ze studiowaną specjalnością, zasady zapewniania bezpieczeństwa podopiecznym, rodzaje więzi społecznych występujące w placówce, zasady etyczne związane z działaniami edukacyjnymi, opiekuńczymi, animacyjnymi i doradczymi adekwatnie do studiowanej specjalności

Umiejętności

U1 - Student potrafi: wyciągać wnioski z obserwowanych i prowadzonych działań pedagogicznych, rozpoznać potrzeby, uzdolnienia i możliwości podopiecznych placówki rozpoznać i interpretować zjawiska społeczne zaobserwowane w placówce pracować z podopiecznymi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opiekuńczymi i wychowawczymi

Kompetencje społeczne

K1 - Student jest gotów do: krytycznej oceny własnej pracy, formowania właściwych zachowań zawodowych i postaw pedagogicznych, podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych pracy w zespole nauczycieli (edukatorów, opiekunów, animatorów) podejmowania współpracy i współdziałania w placówce

LITERATURA PODSTAWOWA

1) Ministerstwo, Dokumenty regulujące pracę specjalisty (doradca zawodowy, animator kultury, pedagog szkolny, opiekun – wychowawca – do wyboru zależnie od specjalności), wyd. Ministerialne, aktualne ; 2) Organ prowadzący, Dokumenty związane z prowadzeniem placówki, wyd. Organ prowadzący, aktualne

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

Przedmiot/grupa przedmiotów:

Praktyka ciągła: psychologiczno-pedagogiczna

Dyscypliny:

filozofia, pedagogika, psychologia

Status przedmiotu: Obligatoryjny

Grupa przedmiotów: C - przedmioty specjalnościowe/ związane z zakresem kształcenia

Kod ECTS: 050S1-10-C

Kierunek studiów: Pedagogika

Zakres kształcenia: Pedagogika szkolna z animacją kulturalną, Doradztwo zawodowe i personalne, Pedagogika opiekuńcza

Profil kształcenia: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Stacjonarne

Poziom studiów: Pierwszego stopnia/ licencjackie

Rok/semestr: 2 / 4

Rodzaje zajęć:

Praktyki

Liczba godzin w sem: Praktyki: 120

Formy i metody dydaktyczne:

Forma i warunki weryfikacji efektów:

PRAKTYKI: Sprawozdanie - Student prowadzi dokumentację własnych działań w placówce. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji opiekun z ramienia uczelni ocenia działania studenta w placówce. Kryterium oceny jest samodzielność w przygotowaniu zajęć, rzetelność dokumentacji oraz refleksyjność i krytyczność w opisywaniu zaobserwowanych sytuacji edukacyjnych. (K1, U1, W1)

Liczba pkt. ECTS: 5

Język wykładowy: polski

Przedmioty wprowadzające:

Przedmioty kierunkowe

Wymagania wstępne:

Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki, psychologii i metodyki szczegółowej

Nazwa jednostki org. realizującej przedmiot:

Instytut Nauk Pedagogicznych ,

Osoba odpowiedzialna za realizację przedmiotu:

dr Beata Adrjan

Osoby prowadzące przedmiot:

dr Krzysztof Gąsecki , dr Alicja Siegień-Matjiewicz

Uwagi dodatkowe:

Szczegółowy opis przyznanej punktacji ECTS - część B

16S1-PCPP2
ECTS: 5
CYKL: 2020L

PRAKTYKA CIĄGŁA: PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA

Na przyznaną liczbę punktów ECTS składają się:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- konsultacje

2 godz.

2. Samodzielna praca studenta:

2 godz.

- przygotowanie sprawozdania z obserwowanych i prowadzonych zajęć w placówce

3 godz.

- uczestniczenie w działalności placówki w sposób czynny i bierny (obserwacja i prowadzenia zajęć

120 godz.

123 godz.

1 punkt ECTS = 25-30 godz. pracy przeciętnego studenta, liczba punktów ECTS = 125 h : 25 h/ECTS = 5,00 ECTS
średnio: **5 ECTS**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:

0,08 punktów
ECTS,

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta:

4,92 punktów
ECTS,